

מסכת עירובין

פרק מבוי שהוא גבוה

או שיבואו לטעות ולומר, כיון שפרוץ המבוי במלואו לרשות הרבים ושוה הוא לרשות הרבים, אף המבוי – רשות הרבים הוא, ויבואו לטלטל מרשות הרבים הסמוכה לתוך המבוי [רבינו יהונתן, וראה תוספת ביאור בגאון יעקב].

לפיכך, על אף שהמבוי הסתום הוא רשות היחיד גמורה מן התורה, שהרי מוקף הוא בשלש מחיצות [ולדעת רוב הראשונים מקום המוקף בשלש מחיצות הוא רשות היחיד], בכל זאת, גזרו חכמים שלא לטלטל בתוכו חפץ ארבע אמות, ושלא להוציא חפץ מרשות היחיד לתוכו, או ממנו לרשות היחיד.

אלא, יהיה דינו ככרמלית, שאין מטלטלים בה ארבע אמות, ואין מוציאים או מכניסים אליה מרשות היחיד, עד שיתקנהו לפתח המבוי בצידו הרביעי.

ותיקנו חכמים כמה צורות של תיקון למבוי כדי שיהא מותר לטלטל בו:

א. העמדת **לחי**, שהוא עמוד גבוה עשרה טפחים, בצידו של פתח המבוי הפתוח לרשות הרבים.

ב. נתינת **קורה** על שני כתלי המבוי, משני צידיו, לרוחב המבוי – בצדו הפתוח לרשות הרבים.

מבוי, הוא סימטת רחוב, מלשון "מבוא", והוא משמש מעבר לדיירי הבתים שמצידיו אל רשות הרבים.

למבוי יש שתי צורות עיקריות: מבוי סתום, ומבוי מפולש.

המבוי המפולש, פתוח משני צידיו אל רשות הרבים, או אל כרמלית.

אם הוא פתוח משני צידיו לרשות הרבים, יש אופנים מסויימים שיש לו דין של רשות הרבים מן התורה.

המבוי הסתום, פתוח רק בצידו האחד, בראשו, אל רשות הרבים [או לכרמלית], ומשלשת רוחותיו הוא מוקף בקירות של חצירות הבתים.

מבוי סתום הוא, לדעת רוב הראשונים, רשות היחיד מן התורה, היות ומקום המוקף שלש מחיצות הוא רשות היחיד. אלא שחכמים גזרו שיש צורך לתקן את הצד הרביעי, הפתוח לרשות הרבים, כדי שיוכלו לטלטל בתוך המבוי.

וטעם הגזירה, כי חששו חכמים, שמא מתוך שראשו האחד של המבוי פתוח לרשות הרבים או לכרמלית, יבואו אנשים לטעות ולדמות את היתר הטלטול במבוי לטלטול ברשות הרבים, ויבואו לטלטל אף ברשות הרבים גמורה, או להוציא מרשות היחיד לרשות הרבים גמורה [רש"י ורבינו יהונתן].